

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésnyilvántartási felzárkólások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pezsolter fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A klenóczyi lázadás.

Szalva Károly pánszláv agitátor ismeretes ügye egy év alatt a megoldás stadiumába jutott; az összes egyházi fórumokat bejárta s az első fokú ítélet, mely szerint Szalva állásából elmozdították, felsőbb helyen is helyben hagyott. Nem volt más hátra, mint az ítéletet kihirdetni.

De a pánszlávok eddigi magaviselete azt tanúsította, hogy a törvény előtt meghajolni nem tudnak — magukat politikai felekezethez képezik, s mint ilyenek külön államot akarnak képezni az államban. Nem ismerik azon igazságot, hogy csak művelt nép képes suprematiát gyakorolni, hogy csak az irodalmilag kiművelt nyelv, a kifejlesztett ipar- és kereskedelem van hivatva arra, hogy a csekélyebb műveltségű népek felett uralkodjék, és mégis, az ő fejletlenségükben arra törekednek, ami a hatalmas és tisztán szláv elemekből álló Oroszországban is csupán fixa idea.

Akadnak közöttük lelketlen idioták, kik a pánszlavizmus örült eszméit plántálják és nevelik, a népet izgatják s oktalan cselekedetre vezérlik. Gyűlölnék mindent, ami magyar: törvényt, igazságot, tudományt, művészetet. Míg iskolájuk volt, hazaellenes irányban tanítottak; féltékeny szemekkel nézik a tiszolczyi hazafias párt nemes törekvéseit — s ime, most a vallásos hit által századok óta szentesített törvények ellen foglalnak állást s azoknak intézkedéseit brachiummal gátolják meg.

A múlt héten megjelent Klenóczyon egy bizottság, élén a kishonti ev. esperességi és az egyházi felügyelővel azon czélből, hogy Szalva előtti kihirdesse hivatalvesztésre való elítélését. A felbujtogatott nép azonban a törvényes kihirdetésnek ellenszegült s vak dühében arra vetemedett, hogy a bizottság tagjait tetteleg bántalmazza.

A szegény nép nem ismeri a vers végét; azt hiszi, hogy ez ellenszegülés következtében

Szalva tovább is megmarad állásában, s mintha semmi sem történt volna, nyugodtan mehet aratni és kapálni. Tetteinek súlyos következményeit nem bírja felfogni, s a büntetés, melyet szenvedni fog, azok fejére száll, kik az ellenszegülés értelmi szerzői voltak.

De az igazság szemüvegén nem ilyen a vers vége. Elterjedt hírek szerint, itt a lázadás büntényéről van szó, melyből élesen kéri, hogy Szalva személye bármily kedves legyen is előttük, csupán eszköz a magyarság iránti gyűlölet nyilvánítására. A fennálló jogérvényes intézmények ellen erőszakkal, a törvény végrehajtóival szemben tetteleg bántalommal föllépni, még akkor is szigorú büntetést von maga után, ha az a társadalmi vétségek alig számba vehető eseteiben nyilvánul. De a klenóczyi eset nem első az utóbbi évek pánszláv üzelméi között, — s azt a makacsságot tekintve, mellyel a büntetés szigorára mit sem figyelő agitátorok megújítják üzelmüket, valószínűleg nem is az utolsó.

Pedig utolsónak kellene lenni, s ez a vizsgálat eredményétől függ.

Ha bebizonyul az, — min a vett értesülések alapján nem kételkedhetünk, — hogy a kiküldött bizottság tagjait tetteleg bántalmazták, hogy az ítélet kihirdetése úgy Szalva lakásán, mint a templomban a felzárkott nép durva ellenálása miatt lehetetlenné vált, hogy a bizottság tagjai a bántalom elől magán házakba menekültek, s a csendőrség fedezete alatt mentették meg életüket, — ha az elítelt a 15 napi határidő leteltével sem hajlandó a törvénynek engedelmessé válni: hisszük, hogy e vétségek mérvéhez képest fogják elnyerni büntetésüket mindazok, kik nemcsak a tettelességben vettek részt, hanem az igazítás szerzői, vagy jobban mondva szervezői voltak, még abban az esetben is, ha a vizsgálat számai Klenóczy határain túl nyulnának is, — a mely utóbbi feltevés nincs kizárva.

Mi, ha megtörténik, hisszük, hogy a pánszlávok felhagynak sikertelen törekvéseikkel. Ábrándjaik a mai idők petrifikált alkotmányos érzelmei között, úgy sem valósulhatnak meg soha, s ha mégis folytatják: csak gyűlölséget vetnek s gyűlölséget aratnak, melynek keserű főztét nekik kell előbb-utóbb megenniök. △

Megyebizottsági közgyűlés július 13-án Rimaszombatban.

A megyebizottsági gyűlés folyó hó 13-án folyt le városunkban a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett. Az időpont megválasztása is szerencsés volt, miután ilyenkor, — országos vásár alkalmával — a megye minden részéből nagyobb számmal gyűlnek össze a megye előkelőségei, s a közigazgatás buzgó bajnokai, kiket különben csupán a nagyobb távolság tart vissza fokozottabb tevékenység kifejtésétől. Ez azonban nem zárja ki, hogy megyénk kiváló előharcosai — a megyei élet iránti folytonos érdeklődésüknek időnként ecclatans tanúságát adják, minek megtörténtét igazolta a most lefolyt megyebizottsági közgyűlés is, melyen a vidék és városunk egyaránt szép számmal volt képviselve.

A gyűlésre hívó harangszó bizonyos ünnepléses aktust jelent, s önkénytelenül is reminiscentiákra indítana bennünket, ha a „patres et contsepti“ bevonulása aközgyűlés kezdetét nem jelentené.

* * *

A közgyűlést d. e. 9 órakor az elnök Fáy Gusztáv főispán üdvözlő szavakkal nyitotta meg, s kifejezést adott afeletti örömeinek, hogy a közgyűlésen a tagok oly szép számmal jelentek meg.

E rövid megnyitó után a jelenlevők növekvő érdeklődése mellett Bornemisza László alispán következő jelentése olvastatott fel:

a hegyoldalakon mélyen vajt hegyszakadékok s vízmosások folyton változó, festői panorámát tárnak fel, míg alant a völgy mélyén kigyózdó országút, mint keskeny ezüst-szalag tűnik elő. Nógrád északi határszélén, Kri-vány-Detva állomás előtt merész s hoszsu alagut vezet át azon vízválasztón, mely az Ipoly s Garamba ömlő Zalatna folyók vidéke közt emelkedik. Itt az utóbbi folyó völgyén haladva tovább távolabb Végheles várának romjait pillantjuk meg, mely emlékeink szerint Igazságos Mátyás királyunknak volt hajdan kedves vadászati helye. Erdőkoszorúta regényes hegyek környezik ma is, hol a vad bizonyára most sem csekély számmal tanyáz.

Történelmi nevezetességű a most következő Zólyom vára s városa is. Nagy Lajos királyunk tartotta itt élete utolsó évében azon nevezetes országgyűlést a lengyel rendekkel, melyen ezek elfogadták a nagy király azon kívánságát, hogy Magyarországgal együtt Lengyelország is Mártára, idősb leányára s illetőleg vele már akkor jegyesére s később férjére Zsigmondra szálljon. Mindjárt innen ment Zsigmond Lengyelországba, hogy ott a várakat birtokba vegye s az ország viszonyaival megismerkedjék; de tudjuk, hogy épen ő volt oka, hogy a már létrejött egyesülés felbomlott.

Innen a kiszélesedett Garam völgyén viz utnak tovább gyönyörű vidéken Garamberzenczeig, honnan a folyó délfelé kanyarodván, a vaspálya merész hegyi uton több alaguton át s meredek hegyoldalakon kanyarogva tör át a körmezői hegyesoporton Túrözmegegyébe a Túröz folyócska völgyébe. A legfontosabb állomás e szakaszban az aranyáról híres Körmezőbánya. A vidék meglepő s elragadó panorámáival vetekedik Felső Gömörünk országhírű sztraczenai völgyével s a dobsinai hegyesoporttal, tagadhatatlanul bámulatra keltő, nagyszerű. És mégis, — mit tagadjam? — bármennyire gyönyörködött, elragadó, bármennyire képes vagyok azt élvezni, — egyet nem képes bennem előidézni, nem bírja szívemet felmelegíteni. Hiába nézem, hiába élvezem, szívemet hidegen hagyja. Ki t-het róla? Az alföld fia vagyok, ott születtem s csak ez van rám oly varázshatással, hogyha megpillantom beláthatatlan síkját, ajkam lezárul, szemembe könny todul s szívem oly kimondhatatlan melegséggel, oly esodálatos érzellemmel s oly fájó vágygal telik meg, mit a feltöld semmiféle szépsége sem képes bennem elővarázsolni. Ebben is Petőfivel tartok: „Szép vagy alföld, legalább nekem szép!“ . . .

Vándormadár.

T Á R C Z A.

Ujra zöldel. . .

Ujra zöldel, újra a fa ága.
Gölya, fecske újra visszaért.
Dali madár dalos ajkára
A régi dal ismét visszaért. . .
Közel, messze fényben uszik a táj,
Minden örül, csak az én szívem fáj.

Páros gerle a ringó fa ágon
Hő szerelmét újra esküzi;
Szép szerelmük édes mámorában
Szívük boldogsággal van teli. . .
Mint a gerle pár én is szerettem.
Hej! de korán búbanatra leltem.

Mint madár a letarolt fa ághoz:
Hütelenné lett hozzám a leány;
Eskü szegte édeskes szavához
Bús emlékem fűződik csupán,
Mely mint repkény a törött fa ágát:
Ugy öleli át lelkeim világát.

Megpihen, ha elfáradt a lepke
A virágnak nyitott kelyhében;
Arva lelkeim vajjon rá talál-e
A helyre, hol vágya megpihen? . . .
Rátalál-e! . . . hej! ha rátalálna:
Soh' se vetném szemem a leányra!

Mihályi Lajos.

Uti képek.

József-gőzfűrés, 1888. július hó.

„Börtönéből szabadult sas lelkem“, mondhatom én is Petőfivel. Hogy is ne, midőn a mindennapi élet lelket nyugtató bilincseit lerázva, legalább rövid ideig enyim vagy, édes szabadság! Oh e szigorú, vasfegyelem alatt álló prózai világban hány millió szív vágyódik, eped utánad hasztalan, szinte leroskadva hordván roskatag vállain a kemény élet-igát! Ki ne volna hát boldog, midőn a szent szabadság ajtaja megnyílik előtte?
S mégis, úgy látszik a kaján sors megirigyelte tö-

lem e boldog érzelmét, s ime, alig hogy megérkezem e regényes vidékre, elrabolta a nyári verőfényt s már két napja zuhog az eső, szobamba szorítván. Mit tehetek hát jobbat, mint megemlékezvén a „Gömör-Kishont“ nyájas olvasóira, nekik utamról egyet-mást elcsévegek. Lesznek talán, kik erre még nem jártak s akik jártak is, örömeim emlékeznék vissza e vidéken tett utazásaikra, e néhány sort átfutván.

Elhagyván a mi kedves Batyink új kövezetével nagyvárosiassá lett főterét, s a jól ismert esigajjárású gömői vasuton tova robogván a nevezetes vasuti csomóponttá emelkedett Feleden át az erdőkoszorúta gömbölyű kúpheggyekkel szegélyezett Gortva szűk völgyébe jutunk. Ismeretes vidék a nyájas olvasó előtt, ismeretesek fűrdői. De tágul a völgy, kiszélesedik a füleki térség, melyen a történelmi nevezetességű füleki vár romjai uralkodnak. Látása képzeletben a török hódítás szomorú korszakát varázsolja elő. Szinte 4 évtizeden át hordá Fülek is a török igát, majd a menekülő alföldi megyéknek nyújtott vendégszerető szállást: aztán a híres kuruczkirályt, Tököly Imrét látom, amiut a törökkel kezét fogva, a hős Koháry Istvántól 2 heti kemény vivás után elfoglalja azt; látom, amiut ekkor ünnepélyesen átveszi a szultán athnáméját, a fejedelmi jelvényeket s Magyarországot királyá ezimét. S ime, az anyni hőstett színhelye rom, s ma már csak történelmi emlék, míg aljában korunk anyagi felvirágzásának leghatalmasabb eszközei, az egymásután szinte szünet nélkül robozó vonatok hirdetik a béke munkájának diadalát.

Majd a coupé melegétől elbágyasztott tagjainkat az állomás éttermében felüdítvén, beszállunk ismét s a zakatoló vasparipa az eddiginél gyorsabb léptekkel, rohánva visz észak felé, szép hazánk regényes felvidékére. Átlépünk az Ipoly kiszélesedő völgyébe, melyben Batyink legközelebbi méltó szomszédja, a multban oly sokat szenvedett Losonez áll csakhamar előttünk. Ismeretes lévén nyájas olvasóim előtt e város is, csak azt jegyzem meg, hogy mintha a sors anyni szenvedésért kárpótolni akarná, napjainkban gyorsan emelkedik úgy anyagi, mint szellemi téren.

De a vonat alig pár percnyi pihenés után ismét fut, rohan előre majd tágul, majd szűkülő völgyeken át, majd meredek hegyoldalba vágott uton, honnan a coupé ablakából a szemlélő előtt a zöld mezők s rétek, a már már sárguló vetések, az ormokon sötétlő erdők,

Tekintetes megyei bizottsági közgyűlés!

A megyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedik évi állapotáról — van szerencsém rendszerintú tisztí jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

A múlt március havi rendes tavaszi bizottsági közgyűlés idejétől oly esemény, mely a megyei közigazgatás rendes menetét megzavarta, vagy akadályozta volna, törvényhatóságunk területén elő nem fordult.

A megyei tisztikar törvényszerű kötelességének általában megfelelt s a közigazgatás körébe utalt ügyek törvényszerű elintézését nyertek.

Ez idő alatt fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat három esetben rendeltetett el — rendbírság pedig két esetben alkalmaztatott.

A tisztikar létszámában azon változás fordult elő, hogy a lemondás folytán megüresedett rimaszécsi járásorvosi állomásra, ideiglenesen főispán ur ő méltósága által, dr. Borszéki Ármán feleli körorvos helyettesített. Ugyancsak főispán ur ő méltósága kinevezte Draskóczy László kalosai földbirtokost tiszteletbeli szolgabíróvá. — Szentmiklósy Bélát közigazgatási gyakoronkká a rozsnói járási szolgabírói hivatalhoz és dr. Fornét Gyulát, az államtudományok tudorát, tiszteletbeli jegyzővé a központba.

Április havi folyamata alatt az idei főscrozás a rimaszombati, rimaszécsi járási és rimaszombati városi sorozó járásokban folytatván, a tornallyai járással befejezést nyert. Az egész állítás példás rendben és minden legesekélyebb fennakadás nélkül folyt le s épen ezért elismeréssel kell felemlítenem azon kötelességszerű hivatalos buzgalmat és igyekezetet, melyet az ujonczállítási munkálatok elkészítésénél, valamint az állítás folyamata alatt a scrozás akadálytalan menete és a rend fenntartása érdekében, a sorozó járások tisztviselői általában tanusítottak.

A főscrozás eredményéről azonban jelentésem már nem lehet kedvező, mivel a kivetett ujoncz- és póttartaléki jutalék egészben esupán a tornallyai járási és jolsvai városi sorozó járásban volt csak kiállítható — míg a többi járásokban úgy az ujoncz-, mint a póttartaléki jutalékokra tetemes hátralék maradt.

Megemlítésre méltónak tartom, hogy a rimaszécsi járásban kiállított ugyan az ujonczjutalék javára 133 fő, vagyis a folyó évi kivetett 97 fő ujoncz és 10 fő póttartaléki jutaléknál 26 fővel több, — azonban tekintve ezen sorozó járás múlt évi nagy hátralékát, még mindemellett 11 fő ujonczsal és 40 póttartalékkal hátralékban maradt.

Különb a főscrozás eredménye, az egész 10 sorozó járásra nézve, egészben a következő: a kiállítandó 648 fő ujonczjutalékokra besoroztatott 525 fő, maradt hátralék 123 fő — a kiállítandó 157 fő póttartaléki jutalékokra kiállított 30 fő — hátralékban maradt 127 fő, vagyis besoroztatott összesen 555 fő, — hátralékban maradt 250 fő. A honvédséghez besoroztatott 124 fő, a felülvizsgáló bizottság elé utasított 67 hadköteles.

Május havi folyamata alatt a közmunka szolgálomány ledolgoztatása és a váltáspénzek behajtása foglalkoztatta leginkább a járások főszolgabíróját. Es e tekintetben eléggé kedvező eredmény érte el, mennyiben a természetben leszolgálható közmunka, a legnagyobb részben ez idő szerint már ledolgoztatott; az összesen 21915 frt közmunka-váltás pénzéből pedig beszolgáltattott az országúti pénztárba 10706 frt 95 kr. s a váltás fele részére még hátralékban lévő 250 frt 45 kr. összegnek, mielebbi behajtására nézve, a sürgető intézkedés megtétezt.

A gyógyalap kiadásainak fedezésére kivetett 9026 frt 52 kr. megyei pótdó, — ebből eddig befizettetett 6202 frt 88 kr., hátralékban van 2823 frt 52 kr.

A megyei tisztviselői nyugdíjalap javára kivetett megyei pótdó 6017 frt 63 kr. összegéből pedig behajtatott 3109 frt 71 kr. — hátralékban maradt 2907 frt 92 kr.

Mindkét megyei pótdó hátralékos részének mielebbi behajtására nézve, a szükséges intézkedés megtétezt.

A megyei kezelés alatt álló, különböző megyei pénztárak és alapok rendszeres megvizsgálása, a pénztári kezelést szabályozó utasítás rendelkezésének megfelelőleg havonként bizottságilag fogantatván, a bemutatott vizsgálati leletek szerint a pénztárak minden alkalommal teljes rendben, — a készpénz-készlet hiány és felesleg nélkül, a pénztári letéteket képező takarékpénztári betétkönyvek, értékpapírosok, kötvények és egyéb értékek hiány nélkül és teljes rendben találtattak.

A közegészségi állapot elég kedvező volt. Járványszerűleg csak a kanyaró és vörheny lépett fel a gyermekek között, s e miatt több helyen az iskolákat is be kellett zárni. Azonban a járvány általában szelidebb lefolyása volt.

Az állat-egészségügy már nem volt annyira kedvező, mivel május hóban a lovak között több takonykór eset fordult elő, — a szarvasmarhák között lépfene, a sertések között pedig az üszögös orbáncz nagyobb mérvben lépett fel.

Az erélyesen elrendelt és kellő pontossággal fogantatott óv- és gyógyintézkedések következtében azonban ezen ragályos betegségek továbbterjedése megakadályoztatott.

A személy- és vagyonbiztonság ez idő alatt nagyobb mérvben törvényhatóságunk területén meg nem zavartatott.

Teljes felháborodással és méltó megütközéssel kell azonban megemlékeznem Klenőcz községben a folyó hó 2-án történt lázongási esetről.

Az ágostai evangélikus egyetemes törvényszék ugyanis Szalva Károly klenőczy evang. tanítót, hazaellenes pánszláv törekvései és érzelmei miatt, mindkét egybehangzó alsóbb fokú ítélet megerősítésével, vétkesnek nyilvánítván s ezért hivatalvesztésre ítélvén, az ítélet kihirdetésével és végrehajtásával a kishonti esperesség felügyelőjét bízta meg.

A legfelsőbb egyházi hatósági ítélet kihirdetése végett — mint az esetet hivatalos bejelentésében, az esperességi felügyelő előadja — előre kitűzött határidőben folyó hó 2-án, az esperességi küldötség élén, Klenőcz községben megjelenén, — az előleges feligazítás és felbujtas következtében nagy számmal összesereglett lakosság, a minden tartozó tiszteletet és kötelességszerű becsülést a legdurvább és legaljasabb módon megsértve, a küldötség tagjait, sőt magát a legfelsőbb egyházi törvényszéket a legeszményebb szidalmakkal illette, és vad dühében pártjáró állott az elítélt pánszláv tanítónak, az ítélet kihirdetését először erőszakos és tetteles felépésével megütközött. — Majd az ítélet kihirdetése a templomban megtörténvén, valóságosan fellázadt úgy az egyházi mint a községi előjáróság ellen, — rendelkezéseinek fenyegetőleg és tetteles ellenszegült, — az ítélet végrehajtásának pedig, erőszakosan leendő megakadályozását is nyíltan és határozottan kijelentette.

Mintán az elkövetett tények, nem közigazgatási uton büntetendő kihágást képeznek, hanem a büntető törvény értelmében az illetékes büntető bíróság által büntetendő bűntények megállapítására szolgáltatnak alapot, a vizsgálat elrendelése és sürgős megindítása végett — a helybeli kir. törvényszéket, mint büntető bíróságot — hivatalból megkerestem.

Egyidejűleg pedig megfelelőleg intézkedtem, hogy a járás főszolgabírójára részéről — szükség esetén — karhatalom alkalmazása mellett is, a közrend és biztonság helyreállítása és fenntartása által, a törvényszéki vizsgálat akadálytalan menete — kellő hatósági támogatásban részesíttessék, valamint hogy a vizsgálat folyamata alatt felmerülhető és közigazgatási uton nyomozandó ténykörülmenyek a helyszínen egyetértőleg azonnal nyomozat tárgyává tétessenek.

A nyomozat már folyamatban van.

A fentebbiek által sürgősen megtétezt minden törvényszerű intézkedés a lázadás tettesének és megelőző körülményeinek nyomozati uton leendő megállapítására, hogy a közvetlen tettesek és közvetett bűnrészesek méltó megbüntetése által, az egyházi küldötség elleni merénylet és botrányos sérelem törvényszerű megtorlást és a megsértett jogrend is teljes elégtételt találjon.

Valamint a jogerejű legfelsőbb bírósági ítélet végrehajtásának biztosítására nézve, a megbízott egyházi előjáróság megkeresésére — a célravezető intézkedéseket hivatalos törvényes hatáskörömben sürgősen megtenni el nem mulasztandom.

Végre közigazgatási állapotainkat illetőleg tiszteletteljesen jelenthetem, hogy a múlt június hó első felében bekövetkezett esős idő, habár későn érkezett is arra nézve, hogy a május havi folytonos szárazság káros következményeit és hátrányait teljesen kipótolhassa, mindazáltal gazdasági összes terményeinkre a legjobb hatással volt, és eloszlatta, vagy legalább enyhítette mezőgazdaimknak a folytonos tavaszi szárazság okozta aggodalmait.

Az aratási munkálat már kezdetét vette, őszi és tavaszi terményekben a vármegye területén átlagban középtermés várható.

Azonban a termények állásának javulása, némi vigasztalást nyújthat ugyan mezőgazdaimknak, de a nyomozatlag leszállott termény- és állat-árak folytán, s ehez még valósággal zilált kereskedelmi viszonyaink mellett, — nem nyújthat elegendő anyagi biztosítékot a mezőgazdaimk aggasztó helyzetének javításához és nyomozat közigazgatási viszonyaink újabb fellendüléséhez; talán elegendő eszköz a tengődő megélhetéshez, de már nem elegendő segélyforrás a helyzet javulásához.

Kiváló tisztelettel maradtam Rimaszombaton, 1888. július hó 12-én. B o r n e m i s z a L á s z l ó, alispán.

* * *

Olvastattott ezután az állandó választmány által tárgyalt ügyiratok egész sorozata, melyek között csak kevés az általánosabb érdekű. — Nagyobb vitát idézett elő a rozsnói járásbeli főszolgabíró hivatalos jelentése a szilicei körjegyzőség beszüntetése tárgyában. — A vita, melyben az alispánon kívül Szentiványi Árpád, Máriaassy Andor, Kubinyi Géza vettek részt, a közgyűlés teendői körül forgott. Végre a közgyűlés elfogadta az állandó választmány határozatát, mely szerint a berzétei és szilicei körjegyzőségek Berzéte székhellyel „Berzétei körjegyzőség”-gé egyesíttetnek. — Tárgyalásra került Török Bálint árvasz. elnök, mint a Gömörmegyei közművelődési-egylet elnökének következő — sok fontos érveléssel támogatott indítványa: Kötelezzem a megyei közgyűlés minden 400 lelket számláló községet, hogy 2—6 éves kisdedei gondozására, a mezei nagy munkaidő alatt, nyári óvót állítson s e célból már az 1889 évi költségvetésbe a helyi körülményeknek megfelelő összeget vegyen föl; — továbbá az ügy alapos megvizsgálása s tárgyalása végett 3 tagú bizottság küldessék ki, mely jelentését a jövő közgyűlésig nyújtsa be.

Az állandó választmány, — valamint a közgyűlés is — e korszerű és nemzetgazdasági szempontból is

nagy horderejű indítványt egész terjedelmében elfogadja, s minden községben, hol azt az anyagi viszonyok megengedik, nyári kisdedovók létesítését elhatározza, s a megfelelő összegnek már az 1889. évi költségvetésbe való felvételét a községek kötelességévé teszi. Az intézmény életbeléptetésének megkönnyebbitése céljából az alispán elnökléte alatt az öt járási szolgabíró, Groó Vilmos és Lukács Géza tagokból álló bizottság küldetik ki a tervezet elkészítésére.

Örvendetes tudomásul vette a közgyűlés a bizottsági jelentést, mely a megyei közpórház költségvetésére és számadásaira vonatkozik, továbbá a kórház belső ügyvitelére tárgyában megejtett, minden tekintetben fölötté kedvező eredményű vizsgálatról számol be. A közgyűlés meleg elismeréssel emlékezik meg dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos lelkiismeretes és odaadó ügybuzgalmáról, s szívesen ad kifejezést elismerésének azon eredménytelenségért, melylyel a derék igazgató e — még mindig a kezdet nehézségeivel küzdő — intézet részére a szenvedő emberiség feltétlen bizalmát megnyerni törekszik.

Elnöklő főispán végül köszönetet mond a bizottsági tagoknak türelmük- és érdeklődésükért. — A közgyűlés ezután a főispán elterése közben feloszlott. K.

A mi czigányaink.

Ha valaki megfigyeli azon ujtásokat díszes csin tekintetében, melyeket városunk közönsége részint saját kényelme, részint pedig a város szépítése érdekében csaknem két évtized óta fokozott mérvben visz keresztül, lehetetlen — ha csak a józan fejlődésnek vagy városunknak nem ellensége, nem örülnie. — Azonban ha az egyes épülfelben levő házak tájkákára veti sorsát, különösen ünnep- és a munkaszünet napjain, bátran azon gondolatra jöhet, hogy Rimaszombat nem Gömörmegyében fekszik, nem egy tekintélyes és életerős törvényhatóságnak a központja, hanem legalább is Csóri vajdának a székhelye, s nem is Rimaszombatnak hívják, hanem Nagy-Idának, még pedig abban az állapotban, midőn a hagyomány szerint Gerendy Márton magyarjával kiszökött, Csóri vajda pedig aludván az igazak álmát, látta a cethalból új életre kelni visszefült élete párját, rég nem látott rajkóival együtt; látta a sok kincset, bibor-palástot, mit szeretteinek szánt, míg alattvalói Fáraó unokáinak természetéhez híven ettek, ittak, veszekedtek és czigánykereszttek.

Boldog halandó, kit sorsod nem kényszerített arra, hogy e látványban reggeltől estig és estétől reggelig gyönyörködjél! — Bedugod füleidet, hogy ne hallja; behunyod szemeidet, különösen ily szeles időben, hogy ne láss, és gyorsan menekülsz az undort keltő beszédűtől s az utálatos látványtól. — De nekünk, kiknek az az osztályrészünk, hogy szomszédaink palotákat emeljenek a magok kényelmére s a város ékesességére, rendőrségünk kegyéből kénytelenek vagyunk e szép élvezetben gyönyörködni nappal ébren, éjjel pedig ágyainkban nem aludva.

És ez így van mindenütt, hol az építész megjelen, mert a kőmives mellett épen olyan a czigány, mint a czápa a hajók után, vagy a sakál a karaván mellett. Egyik a másik nélkül nem képzelhető.

De ha a czigány nem akarja elhagyni a kőmivest, elhagyja ez őt. — Munkaszünetkor és vasárnap hazamegy családjához, s otthon élvezi a boldog együttlét örömét. Azonban a czigány kora tavasszal mindenféle czók-mókkal s egy seereg gyerekekkel bekvártélyozza magát a beépítendő telekre, s ott marad egész nyáron át, legfeljebb csak azért távozik, hogy a főmérésbe hagyja kereményének nagy részét, vagy kedve szerint végig orditozza a várost, mert hiszen a munkaadó távol van, rendőrségünk pedig, mintha nem is tartoznék reá a dolog, szemet huny s álmodik tovább.

Pedig egy kis éberséggel vissza lehetne állítani Rimaszombatot, s nem lennének Nagy Idán a Rima partja mellett. Mert ha a kőmivesek mindennap házatérhetnek, s az ünnepnapokat otthon tölthetik el, az építkezés sakáljait is haza lehetne küldeni, vagy ha előttük az otthon ismeretlen, ott van a vásártérnek valamelyik szöglete, építessenek ott számukra a vállalkozók ideiglenes putrikat, de ne idézzenek elő közbotrányt az által, hogy a czigányokat az épülfelben levő házak szomszédoságában megtűrik, midőn a munka szünetel. Hiszen az építető, első sorban az, a szomszédokat nem is számítva, ki rendszeren meghagyja még unokáinak is, hogy inkább igyák el az általa összegyűjtött pénzt, semhogy valaha építkezésre fordítsák.

Kívánsiak vagyunk, megtűrik-e jövőre is ez állapotot!

A hétről.

Egy mozgalmas hét képét látva magunk előtt, annak benyomása alatt fölötté könnyűnek látszik az arról szóló karezetat vagy referáda elkészítése. — Igen ám, de épen ez a zürzavar, melybe bonyolódunk, nehezíti meg az Ariadne-fonalának ügyes vezetését. Ki tudna el-

igazodni a sürgős-forgás, csoportok összevadás, fül-siketítő lármá, a kintornák keservesen fájó jajveszékése stb. stb. között. — Nehéz ez idylli kép festése, mert lyrai hangulat, avagy humor nagyon élénk lenne, a romantikus vagy elegikus színezés meg nem eléggé markáns.

A hét elején mindjárt egy axiómát kellett meghallgatni és — megfejezni. Valaki azt mondta, hogy Rimaszombat közönsége a helybeli produktumokat nem becsüli, azok iránt teljes közönyt viseltek, míg az idegeneket felkarolja és minden tekintetben melegen pártfogolja. Ez ugyan a mai modern kort stigmatizáló körjelenség, de azért ne bolygassuk meg nagyon riválisunkat, Rozsnyót e szabadalmában, hanem módosítsunk oda ezt az ítéletet, hogy városunk közönsége ugyan sok tekintetben nem részesíti megérdemelt pártolásban a kéznél levőket, de azért nem hajlik az idegen — még a kevésbé kontár — elemek felé sem. S ezt még szívesen constatáljuk.

A főterünket díszítő új járdán összevadásott a nézők serege. „Fényképész harezot jelent“ mondja egy távoli szemlélődő, „dehogyan — felel a másik — batrachomyomachia“*) ez csak, a különbséggel, hogy ott különeműek egyenlőtlen erővel, itt meg egyműk egyenlőtlen erővel küzdenek. Egyenlőtlen erővel — mondom — mert ha a mi Andrásink tiszta, szép technikáról tanuskodó képeit összehasonlítjuk a homályos, elmosódott „idegen“ képekkel, bizony csak megmaradunk a miénk mellett s nem kívánczunk az idegen productum után. Nézetek a fényképek lépten-nyomon szembe-tűnő kiállításait; hasonlítgatják, mérlegelik, s bizony még a rozszakarat sem vitathatja el az Andrassy feltétlen előnyeit. El kell ismernünk, hogy a harez — ha már annak minősítjük, határozottan a „mienk“ győzelmével végződik. Ennek így is kell lenni, s épen nem esodálkozunk felette, ha a concurrens — mint halljuk — már elkívánczik körünkben. — Megjelenése mindenesetre mozgásba hozta kissé közönségünket; e mozgást aztán növelték a hét többi „esemény“-ei, melyek városunknak szokatlan élénk szint kölcsönöztek.

Megérkezett az „óriás“, a távfutó, ki egy óra alatt főterünket 25-ször futotta körül nagy gyönyörűségére a bábész tömegnek, mely csak az „óriást“ kereste hasztalanul, de elismerte a leleményességét, hogy épen a vásár napját választotta ki, mikor elég hálás nézőre talál.

A vásárról szólva, előttünk áll a régi kép, melynek bizony csak árnyékát képezi a mostani vásár. — Olyan chablonszerű, semmi új, még csak tisztességes reklámot sem lát a firkészó reporter s bizony szánalommal tekintek újdonságunk után, kinek morális kötelessége diktálja, hogy megemlékezék a vásárfőmáról. „Ugyan mit fogsz irni“ kérdem tőle. — Hiszen oly esendesen folyik le ez a vásár, mintha csak a régi nimbusznak most zengné a háttudatát. A budapesti bazar, „Csak hat és tizenhárom, télen nyáron örök áron“ keserves rimeivel, vizes viczeivel, alig mer már előhozakodni; a gombok, savanyuvíz stb. stb. oly gyéren és gyengén hallatszanak, mintha felve ejtené ki árusítójuk még a szót is, tartva attól, hogy megzavarja az embereket rémes nyugalomukban.

Apropos! „Megyei atyáinkat“ is megbolygatta „keleti nyugalom“-ban a megyei közgyűlés, mely a vásár második napjára hivatott össze. A bizottsági tagok érdeklődése — tekintve a tárgysorozat száraz voltát — elég nagy volt. El-elmerengtünk a vármegyék hajdan oly híres gyűlései emlékére — mert ezeket csak hírük-ből ismerjük, s ha a mai gyűléseket végig hallgatjuk, aligha alkothatunk magunknak találó képet a multról. Együtt láttuk megyénk színe-javát, a tárgyalásban azonban ezek közül kevesen vettek részt. Olyan volt a gyűlés, mint egy nyári zivatar, mely szép esendes napon hirtelen kitör. A főjegyző nagy paksamétákat olvas fel, halkán, magának olvassa, hogy meg ne hallják mások, szó nélkül elfogadjatik. Olvas aztán az aljegyző hangosan, szépen, hogy meghallják, de gyorsan, hogy ne értsék. Hirtelen keletkezik a vita, zug az egész terem, s mikor a vitatkozók kiadták mérgüket, derék alispánunk a esomót valódi mesteresapással ketté vágja s felvilágosít, hogy tulajdonképp nem létező tárgy felett folyt az élénk eszmecsere. „Ezt követi“ irtózatossal esend és lehülés.

Szívesen láttuk volna együtt megyénk tevékeny koripheusait a zöld asztal mellett, az alispáni jelentésben szellőztetett klenóczi esete paté alapos tárgyalása közben. — Jól esnék látni az igaz hazafiság tényleges megnyilatkozását e téren is. Több lelkesedésre, tüzre volna szükség, s aztán végre valahára alaposan ki kellene jözanítani azokat a „nagy magyarokat(!?)“ s megértetni velük, hogy „Svzatopluk és a szürkék“ már rég idejüket multák!

De mikor a társadalmi és administrationalis élet olyan tunya, — olyan lanyha! K.

Levelezés.

Feled, 1888. július 12.

T. szerkesztő ur! Nem lesz talán érdekelte, ha becses lapja útján a nagyérdemű közönség, de főképen szerény közönségünknek Felednek vidéke tudomást szerez azon örvendetes birról, — miszerint a nagyméltóságú belügyminiszterium Feleden egy új gyógyszerár felállítását engedélyezte Perjéssy Sándor rimaszombati születésű

*) Béka-egér harez.

gyógyszerész urnak; — a mi által 20—25 község ama megbecsülhetetlen előnyben részesül, hogy szükség esetén ninesennek kényszerítve 2—3 óra járásra gyógyszerreért távozni, hanem legfeljebb egy óra alatt a leg-távolabb eső község is hozzá juthat ugy az orvoshoz, mint a gyógyszerekhez, amennyiben a körorvos Feleden lakik, s a járás orvosnak is itt kell laknia.

Tudatom továbbá a tek. szerkesztő urral miszerint az aratás a lefolyt héten nálunk is kezdetét vette, s ugy a búza mint a gabona szeme szép fejlett — s jól fog fizetni. Azonban a kapás növények mindenütt igen szépek

Végre azon elszomorító hírt, miszerint folyó hó 10-én egy községünkben, mint a szomszéd Serke községében egy veszett kutya járt, amely nálunk két egyént, Serkében pedig egy gyereket harapott meg. Az a szerencse, hogy a harapások nem nagyok, s jeles körorvosunk által a sebek azonnal kiégettettek. Másnap aztán a megharapottak elmentek a Gömörmegyei Pasteur-hoz „a zsaluasányi tót atyáifhoz“ aki ellátta az illetőket gyógyszerrel — és a sebeket kivágták; s azzal ereszté el őket, hogy nem lesz semmi baj.*) Adná Isten, hogy ugy legyen! K.

Hírek és vegyesek.

Kinevezés. Dr. Bernáth István városunk szülötte, jeles közgazdasági író ministeri titkárrá nevezetett ki s a vallás- és közoktatásügyi ministerium részéről a hazai ipariskolák főfelügyeletével bízott meg.

Benkó János, gymnasiumunk volt rajztanára, jelenleg szászvárosi tanár, a napokban váltott jegyet Sükösd Margit kisasszonnyal Maros-Ilyén, Erdélyben.

Kirándulás. A napokban indult utnak városunkból egy tiz tagból álló társaság regényes szépségekben gazdag megyénk felső vidékeinek meglátogatására. Programjuk szerint felkeresik az aggteleki csepeőbarlangot, a dobsinai jégbarlangot, a sztraczenai völgyöt stb. A kirándulók között vannak dr. Bernáth István min. titkár, Fabry János és Kerekes Dezső főgymn. tanárok.

Táncmulatság. A rimaszombati eszmadia ifjuság a tűzoltó egyesület javára, ma folyó hó 15-én jótékony célú táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 3 órakor. Belépti díj 30 kr.

Annabál. Az ajnáeskői gyógyfürdőben gömörvár-megye ifjusága által rendezendő „Annabál“ folyó hó 29-én tartatik meg.

Tompa szobor majális. A rimaszombati kereskedő ifjuság körében élénk mozgalom indult meg a közeli napokban egy a „Széchenyi-kert“-ben rendezendő multság megtartása iránt. Mint el lett határozva, a begyűlt pénzösszegeből, leszámítva a kiadásokat, a tiszta jövedelem a Tompa-szobor alapítójának gyarapítására lenne fordítandó. E multságára már annyival is inkább felhívjuk a t. közönség figyelmét, mivel általa egy nemes cél lett kitűzve, melynek elérése a közönség jóakarataiba összpontosul.

A mór megtette kötelességét. . . . . . Fischer Károly városi mérnök állásáról leköszönt. A leköszönés oka a városunkban keringő hírek szerint bizonyos össze-ütközésre vezethető vissza, mely a mérnök ur és egy képviselő testületi tag között történt s mely a mérnök ur megsértésével végződött. Az ügy elbirálására a képviselő testület lett volna hivatva, de a kényes természetű ügy nem dől el úgy, hogy azt a megsértett fél elégtételnek vehette volna. A mérnök ur hivatalos működésében egyesek részéről sok méltánytalansággal találkozott, — mind az a mi városunk külső esinosodása érdekében történt az ő nevéhez fűződik s ez maradó érdem. A társadalmi életben is rokonszenves egyéniség volt s távozását müvelt közönségünk legnagyobb része sajnálja. — Utódjául Jaeczko Pál kulturmérnököt emlegetik.

Magánvizsga. Szép ünnepélynek voltunk tanúi f. hó 8-án Engel Adolf helybeli előnyösen ismert kereskedő házában. E napon ugyanis díszes vendégkörök előtt számoltak be Angyal Matild és Ilona — Wagen-sommer János és Kres József tanítványai. — ez évben tett szép előmenetellekkel. A szabatos feleletek, — szép éneklésben és az ügyes zongorajátékban, valamint a esinos rajzokban egykép gyönyörködtünk. s örömmel győzöttünk meg arról, hogy a lelkiismeretes magántanítással is igen szép sikert lehet elérni.

Keresztelés. Voltaképen csak előkészület s az is a kezdetlegesség stadiumában, — hanem azért jó lesz előre gondolkozni felőle. A telekkönyvi átalakítások rácszöhön vannak s nem sokára új birtokívek, helyszíni rajzok s telekjegyzőkönyvek fognak készülni. Ez alkalommal a községi tulajdont képező utczák és térek is el telekkönyveltetnek, mely alkalomra nehany utczának és térnek elnevezése szükségessé válik. Ilyen a laktanya és törvény-szék közötti tér, — továbbá a „Rimasor“ mely mellett már többé nines Rima, az Iskola utca melyben ma már nines iskola, az alsó- és felső pokorágyi utca, melyek közül egyiknek sines értelme, — a esűrök közötti térség — kispást — még névtelen, hasonlólag két kisebb átjáró a temető utczából a Tompa-utczában teljesen kereszteletlenek. — Esetleg más utczák is, melyeknek nevéhez sem a város fejlődésének, sem a történelemnek semmi emléke nem fűződik, új nevekkel volnaik elláthatók, így a temető utca is kaphatna valamivel nyájasabb nevet, amennyiben e névvel mai napság egy másik utczát is föl lehetne ruházni. Egy alakulandó bizottság hozhatna e tárgyban javaslatot, történelmünk nagyobb alakjainak nevét ez uton is megörökíthetnők s egyuttal magát a tudományt is népszerűsíthetnők.

Fékevesztett csikó. A lefolyt vásár alkalmával egy alsó-falusi gazda ember fehér csikója, mely a kocsihoz volt kötve, elszakította kötőfékét és a vásáros nép közé futott, hol a fékevesztett állat ezáltal futásával oly riadalmat keltett, hogy a néptömeg hanyat homlok rohanva futott jobbra-balra. A szép fehér csikót a ringelspiel sá-tornál sikerült elfogni, hol nem kis kárt okozott a gyűrű-játék tulajdonosának.

Vesztett kutya kóborolt folyó hó 11-én városunkban. A dühödtt állapotban nem mehetett csak a hajnaltölgyi pusztáig, hol észre véve veszélyes voltát agyon ütötték.

*) Jó volna evvel a tót esodakotrral tisztaba jönni: valóban gyógyít-e vagy csak a szegény népet ámitja? Szerk.

Vásár. A folyó hó 12-én tartott országos vásárra a környékből sokan jelentek meg; feljegyezésre méltó módon ez uttal nem volt eső, de annál sokkal kellemetlenebb hideg szél, mely az üzlet kötésre annyival volt befolyással, hogy a vevők kedvét esökkentette különösen a nyári idényre tartozó cikkek vásárlásában. Mindazon által a forgalom nagyobb volt, mint ez év megelőző orsz. vásáraiba.

A gazdaközönség figyelmébe. A m. kir. közgazdasági ministerium országos lötenyésztési osztálya felhívja mind ama tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de a nyolezadik évet meg nem haladott ménló var és a kik azt eladni ohajjták, hogy eme szándékukat az eladandó ménlovak számának megjelölésével, továbbá annak kiüntetésével, hogy a ménló vagy ménlovak, mely helyen megyében, mely városban, községben vagy pusztán állanak, a földművelési ministerium lötenyésztési osztályánál (50 kros bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb ez évi augusztus hó 20-áig jelent-sék be.

Öngyilkossági kísérlet. Előre kell bocsátanunk, hogy az ki e ezimúlt annyit vár mint mennyi attól elvárható, esalódni fog. Kik ismerték, emlékeznek „Pistikére“ az „Abszi“ kávéház s később a városkerti söresarnok bájos Hébéjére, ki jó és rosz időben egyforma esabitó mosolylyal szolgálta Baucht, a gyöngyöző nedű hevitő erejét meg inkább növelve fenylő szeméi tűzével. Mint mindennek, ugy megvan a vége e cifra életmódnak is, mit Pistike meguntván „összebarátkozott“ egy helybeli női szabóval. Miután azonban közöttük időnként kisebb-nagyobb differenciák merültek fel, nem maradtak el a „esaládi kalamitások“ sem, melyek végre megúrták Pistikével ez ármányos életet. Egyet gondolt, s folyó hó 13-án, egy viharos jelenet után, a gazda távollétében 5 mm. caliberű revolverből szíve tájára lött. A kis löveg azonban a mell izmai között megakadt, s így nemesebb részeket nem érintett. A revolver külsőben be illik egy kis játékszernek is melyet valószínűleg csak időtöltésből, vagy ijesztgetésül forgatott meg a kedélyes nympha.

Véres verekedés folytazó folyó hó 13-án a délutáni órákban a Samarjay-féle ház cigány munkásai között. — Mint sok rossznak, ugy ennek is a pálnka volt oka, — melyből a híres szülöttek többet találtak inni kellett-nél. A verekedést szóváltás előzte meg, a szóváltást az ülegek változatos sora követte, melyek közül egy oly szerencsétlenül talált meg egy cigány legényt, hogy meuten kiugrott a szeme. A szerencsétlent még az nap a helybeli kórházba szállították.

Harcz az oláhczigányokkal Vasárnap folyó hó 8-án d. u. 2 és 3 óra között Sárközi József vörösvári illetőségű hírhedt cigány vajda vezetése alatt öt kocsiból álló oláhczigány karaván sátorozott a Pendeles es Dúsa felé elágazó erdei úton. — A barna gyerekek még ebéd előtt állva, tüzet raktak, hogy annak parázsán egy kis enni valót rögtönözzenek. — Három erdő-ör a fel-fellobbanó lángokra figyelmessé lett, mi végből is, ne hogy a kártékony tűzanyag valami bajnak legyen okozója, a cigányokhoz ment s kérdőre vonva őket, távo-zásra szólította fel. Vörösvár szülötte erre, eleinte szép szóval, majd később, minthogy az erdő-örök föltett szándékuktól el nem álltak, erősebb kitételekkel feleltek a kérdések végtelen soraira. — Erre, hogy — hogy nem. Csak Bilázs erdőör baltájával felelt, homlokán ütven a mellette fenyegetőző cigányt, minek láttára az egész karaván valóságos lázadást rögtönzött, megtámadva Brez-nyán József másik erdőört is, ki pár percnyvi harez után, vérző sebektől borítva, terült el a földön. — A harez talán még tovább folyik, ha közbe nem lép a pendeles pusztai eseléség, kik feltartóztatva az ingerült cigány táborat segédkezet nyújtottak a hatóságának elfogatásukra. — Ez ügyben az első bünválai vizsgálat 10-én tartatott meg a helybeli kir. járásbírósnál, hol, szükség-telen tárt mondani — a barna gyerekek mindent ko-nokul tagadtak.

Beküldetett a rimaszombati egy. prot. főgym. értesítője; összeállította Zaehar Gusztáv, ez évi igazgató. Tartalma: Hogyan tanítom én a latin nyelvet az V-ik osztályban, módszertani értekezés Vozári Gyulától. Egy költeményt tárgyal, melyben az összes tudni valókat 12 óra alatt magyarázza illetőleg tanulatja meg tanítványai-val. Szakferfiakat érdeklő közlemény. A nagy közönség-hez maga az igazgató szól a mult tanév története ezimúlt fejezetben, melyből megtudjuk, hogy a gymnasiumban tavaly 223 tanuló iratkozott be, ezek között ev. ref. 74. ág. ev. 79. róm. kath. 35, zsidó 26. Az összes tanulóknak 7%-a jeles. — 19% jó. — 42% elégséges, — 28% egy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzat. A tanári testület a hit- és énektanítókon kívül 11 tagból állott; — ösztöndíjban 12 tanuló részesült, míg 27 tanulóknak 292 fnt tandíj engedtetett el. A phisikai szer-tár 25 eszközzel szaporodott, 407 fnt 20 kr. értékben. Volt a tanintézetben ifjusági gyámintézet is, melyben különféle jótékony célokra 30 fnt 50 kr. gyűlt be; az if. takarékpénztár azonban a tavalyinál jóval esekélyebb forgalmat mutathat föl Az alumneumban, e megbecsül-hetetlen iskolai intézményben 64 tanuló étkezett, kik kö-zül 27-nek 354 forintnyi étkezési díj volt elengedve, — az évi kiadás 2935 fnt 84 kr. A tanári nyugalomdíj alapja 2614 fnt, mely összeg rendkívül esekély arra, hogy a tanárok itt maradását biztosítsa!

Dobsina rendezett tanácsu bányaváros alsófoku ipariskolájának harmadik értesítőjét közli a mult tanév-ről Klein Samu igazgató. — Az intézet bajait maga az igazgató tárja föl leplezetlenül az érdeklődők előtt; ne-vezetesen baj az, hogy az iparos tanulók tandíja hiányosan foly be, míg a keresk. osztály tanulói igen magas tandíjat fizetnek, — a falukról bekerülő iparos tanulók esekély előkészséggel lépnek az intézetbe, — a ki-vándorlás által okozott igazgatottság, bátortalanúság, meg-bénítja a vállalkozási szellemet, — a testület 12 tagból áll, kik heti 26 órában 125 iparos tanulót oktattak a meg-illető tantárgyakban. A tanulók között volt magyar 7, német 87, szláv 31, róm. kath. 22, ág. ev. 102, zsidó 1. A jövő tanév szeptember hó 10-én veszi kezdetét.

Nyilvános nyugtázás.

Berzetei ev. ref. egyházunk gyámolítására újabb kezemhez jött szíves adományok:

a) Kálosáról Draskóczy László földbirtokos 5 frt.
 b) Kelemérből Putnoki Mórész földbirtokos 5 frt.
 Főösszeg 1010 frt.
 Tartsa meg a jóságos ég és adja kezébe a gazdaközönségnek a kenyérmező minden áldását!
 Berzéte, 1888. június 27.
 Batta György, berzéki reform. lelkész.

Piaczi árak 1888. július 12 én. Búza m. m. kánt 620, hekt. 480, feles m. m. 5.—, hekt. 365 rozs, m. m. 460—70, hekt. 330—50, árpa m. m. 460—80, hekt. 330—355, zab m. m. 470—90, hekt. 190—2 —, tengeri m. m. 7—, hekt. 5 —, széna m. m. 250 szalma m. m. 2, krumpli hekt. 175—2 —.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

8048. sz. — A rimaszécsi járás orvosi tisztii állomás lemondás folytán üresedésbe jöven, törvényszerű betöltése végett ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak emélfogva mindazok, kik ezen 400 frt évi fizetéssel ellátott állomást elnyerni ohajtnak, hogy orvostudori képesítéseket és eddigi foglalkozásaikat igazoló okmányaik kíséretében, pályázati kérvényeket az alispáni hivatalhoz legkésőbb folyó évi július hó 31-ik napjáig annál inkább adják be, mert kellően fel nem szerelt, avagy elkésztetlen beadott kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a törvényhatóságok rendezéséről szóló 1886. XXI. t. cz. értelmében a kinevezendő orvos a járás székhelyén Feleden lesz köteles állandóan lakni.

Rimaszombat, 1888. június 28 án.

Alispán helyett:
 Újház y. főjegyző.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Árlejtési hirdetmény.

625. sz. — A nagyméltóságú m. kir. igazságügy-minisztérium folyó hó 2 án kelt 23959. számú rendeletével a rimaszombati kir. törvényszék még festetlen helyiségeinek 665 frt 74 kr-ra előirányzott ár melletti kifestését engedélyezvén, ezen munkát árlejtés útján elvállalásra határidőül folyó hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája tűzetik, erre a vállalkozni szándékozók a kir. törvényszéki elnökség helyiségeibe) I. emelet 6. számú ajtó) meghívotnak a költségvetés és a feltetelek a hivatalos órák alatt a törvényszéki elnöki irodában megtekinthetők.

Kelt Rimaszombatan, 1888. július hó 8 án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

A miskolczi ipar- és keresk. kamarától.

Értesítés.

317. sz. — A czukoradóról szóló 1888. évi. XXIII. t. cz. 27. § értelmében mindazok, kik az 1888. évi aug. 1-jétől czukorkereskedést vagy áruást, vagy oly ipart akarnak folytatni, illetőleg kezdeni, melynél czukor használtatik fel, kötelesek ezt legkésőbb 1888. évi július hó 15-éig s kik üzletet vagy ipart 1888. évi aug. hó 1-je után akarnak nyitni, legkésőbb 14 nappal a megnyitás előtt azon pénzügyigazgatóságnál, a melynek területén üzletük van, bélyegmeates beadványban bejelenteni. és abban az üzlet, illetőleg a vállalat czégének megnevezése mellett azt az utczát és házszámát, hol az üzletük létezik megjegyezni.

Miről az érdeketeket a kamara ezennel értesíti.

Miskolcz, július hó 10 én

Holländer Ede
 alelnök

Dr. Kovács Gyula
 titkár.

Felölös szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Kereskedő tanonczul

egy 14—15 éves erőteljes ifju — ki legalább 2—3 gymn. osztályt végzett —

KERN ADOLF

rimaszombati vas- és fűszerkereskedésében azonnal felfogadtatik. — Értekezhetni lehet bármikor ugyanott.

Magyarország leghíresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segítyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hügycsöhölyg hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez. — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbérlőnél Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógy-szertárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő nyári idényre, nevezetesen:

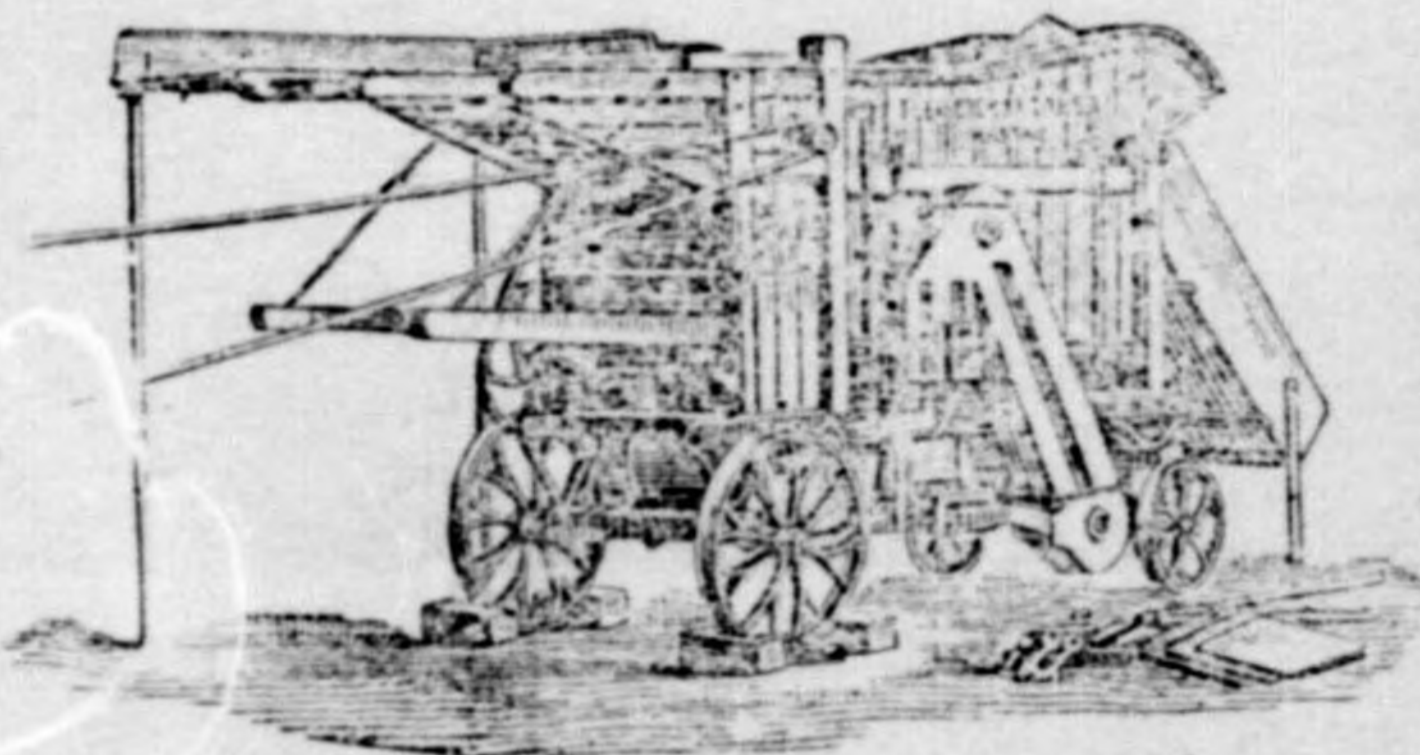
Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány- vagy gőzmozgony általi hajtásra

Kézi cséplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázó-készülékkel v. anélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű **szivattyukat**, **gőzgépeket** és **gőzkazánokat**. —

Szeszgyár-berendezéseket, mint péld. **Henze-főzők**, **kavaró készülékek**, **maláta- és burgonya-zúzókat** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) **mindenféle alaku nagyságu és színű, saját gyártmányu s közzénnel is fűthető kész, raktáron levő**

cserepkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítetnek.

ANDRIK SÁMUEL, kályhámester.

HERCZ ZSIGMOND

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA, KAZÁNMEHELYE ÉS VASÖNTÖDÉJE.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH ANGOL GÉPGYÁR KÉPVISELŐJE

MISKOLCZON.

Ajánlom a legjobbaknak elismert, és munkaképesség tekintetében is felülmulhatlan Clayton & Shuttleworth-féle fa-, szén- és szalmafűtésű

LOCOMOBILOKAT

a legujabb szerkezetű és fontos újításokkal ellátott

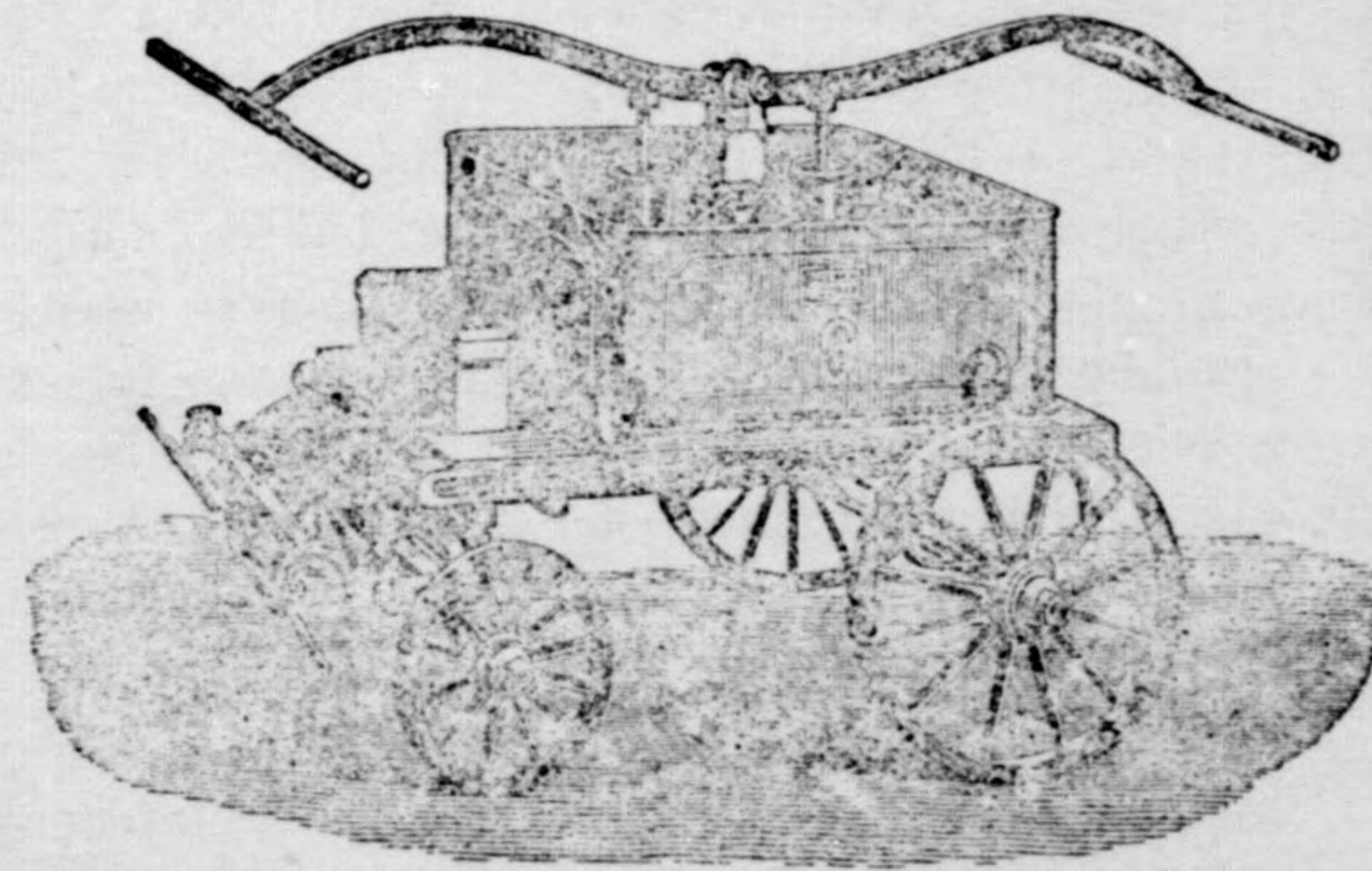
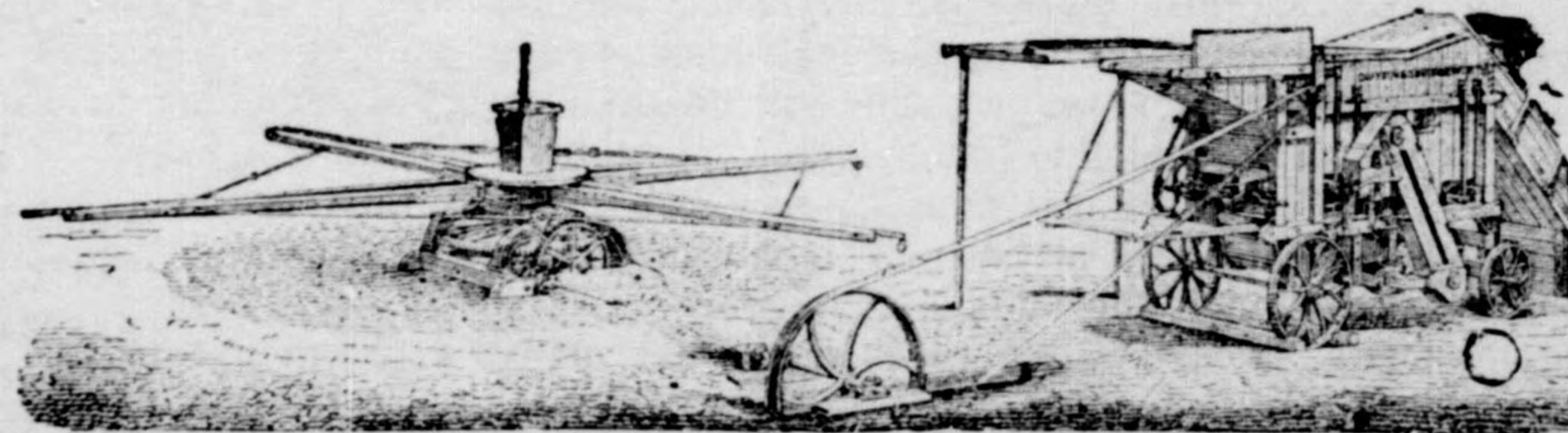
gőzcséplőkkel

melyeknél minden magvesztés a cséplésnél lehetetlenné van téve.

Mindenféle szeges rendszerű CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle fekvő vagy kerekre szerelt

járgány-cséplőkészletek

1. 2 és 4 ló általi hajtásra, legjobb kivitelben, jótállással a gépek munkaképessége iránt és 3 évi lefizetésre a legjutányosabb árban.

Raktáron vannak továbbá járgányok, rosták, konkolyozók, fecskendők, mindennemű **gép-tartalékrészek**, **cséplőfogak**, **perselyek**, **tengelyek**.

Cséplőgép és mozdonyjavítások leggyorsabban teljesítetnek.

A gépek tatarozásához szükségeltető géprészek u. m. **dotsinek**, **fesz mérők**, **sípok**, **tömlők**, **perselyek**, azönkívül **valódi olasz gépolaj**, **zsákok**, **takaróponyvák**, **körfűrészek** mindig nagy választékban azonnal kaphatók.

Alkalmi vételekül ajánlok:

1 drb 2 járatu új kettős malmot kövekkel . . . . . frt 975	1 drb használt, jó állapotban levő 8-as cséplőgarnitúra frt 2750	1 drb Marshall-féle cséplő 8-as . . . . . frt 1200
1 drb 8 járatu kevéssé használt malmot, kövekkel . . . . . frt 750	1 db használt, jó állapotban levő 2 1/2 lóerejű . . . . . frt 1600	1 drb függélyes 2 1/2 lóerejű locomobil, cséplővel . . . . . frt 1350
1 drb kevéssé használt olajsajtót 4 oszlopos . . . . . frt 200	1 csaknem egészen új 4 lóerejű 1 éves cséplőgarnitúra frt 2700	1 drb 3 1/2 lóerejű garnitúra . . . . . frt 1650
1 drb kevéssé használt gőzfűlesztő . . . . . frt 220	1 használt de kitűnő 10 lóerejű cséplőgarnitúra . . . . . frt 2900	1 drb csaknem új Vidats-féle cservágó . . . . . frt 150
1 drb 12 lóerejű Locomobil, Robey-féle . . . . . frt 1800	3 drb Ganz-féle sima örlőszék, drbjá . . . . . frt 320	